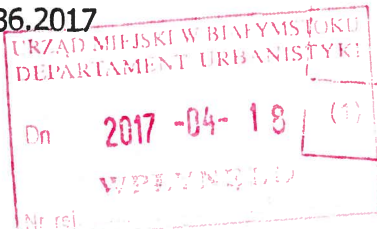

Białystok 14 kwietnia 2017 r.

PREZYDENT MIASTA BIAŁEGOSTOKU
ul. Słonimska 1, 15-950 Białystok

MKZ.410. 36.2017

WYŁYNEŁO
URZĄD MIEJSKI W BIAŁYMSTOKU
Kancelaria Ogólna (2)

Dnia 2017-04-14

Załącznik nr 1

Pan Marcin Minasz
p.o. Zastępcy Dyrektora
Departamentu Urbanistyki
Urzędu Miejskiego w Białymstoku

B. Sawicki
19.04.17.

Odpowiadając na pismo z dnia 11 kwietnia 2017r. znak: URB-X.271.4.2017 w sprawie zamierzenia inwestycyjnego polegającego na budowie pomnika upamiętniającego postać młodego Ludwika Zamenhofs, usytuowanego przy ul. L. Zamenhofs oraz w sąsiedztwie Rynku Kościuszki w Białymstoku, proszę przyjąć następujące zalecenia konserwatorskie.

I Uwarunkowania konserwatorskie

Inwestycję zaplanowano na terenie ciągu pieszego, w granicach działki nr 1378 w obr. 11 Śródmieście, na obszarze historycznego układu urbanistycznego miasta, wpisanego do rejestru zabytków decyzją z dnia 1 września 1977 r. pod nr rej. A-286. Granica w/w działki jest jednocześnie granicą placu rynkowego, jego północnej pierzei, wpisanego do rejestru zabytków decyzją z dnia 30 czerwca 2008 r. pod nr rej. A-189. Ochronie konserwatorskiej podlegają m.in. *fasady budynków oraz wszystkie elementy elewacji (fasad), w tym połacie dachowe wraz z występującymi w nich lukarnami, facjatami itd.* Kamienica przy Rynku Kościuszki 18 jest jednym ze zrealizowanych elementów szczegółowego projektu zagospodarowania obszaru ściśle zabytkowej części miasta Białegostoku, opracowanego w roku 1955 przez arch. Stanisława Bukowskiego i inż. Zenona Filipczuka. Była to jednolita, przemyślana koncepcja architektoniczno-urbanistyczna, która w parcelach związanych z rynkiem miejskim wiązała harmonijnie zachowane zabytki z nowymi realizacjami architektonicznymi i wkomponowywała je w staromiejski układ przestrzenny. Domy z podcieniami zastały zaprojektowane przede wszystkim z myślą o nadaniu rynkowi charakteru zabytkowego. Zabudowę tę zrealizowano w latach 50-tych XX w. w duchu „socjalizmu romantycznego”, nawiązującego wprost do „architektury swojskiej” lat 20 XX w. Nowa zabudowa wzniesiona w miejscu zniszczonej nie była bezpośrednim nawiązaniem do jej form, a stanowiła współczesną, skromną kreację nawiązującą do architektury późnego baroku. W kolejnym etapie rozbudowy historyzujący kostium uzyskał także budynek przy Rynku Kościuszki 16. Elewacje tego budynku, siedziby Oddziału Banku PKO BP, pokrywają sgraffita – *Monety polskie*, wykonane z okazji Centralnych Dożynek, które odbyły się w Białymstoku w 1973 r., wpisane do rejestru zabytków ruchomych decyzją z dnia 03 października 2008r. pod nr rej. B-187 poz. 8, zaprojektowane i wykonane przez artystę malarza Stefana Rybiego z udziałem artysty rzeźbiarza Albina Sokołowskiego.

II Zalecenia konserwatorskie

Skala rzeźby, czyli stosunek jej wielkości do skali człowieka oraz forma, czyli sposób ukształtowania bryły powinny uwzględniać otoczenie czyli kameralny charakter wnętrza dawnej uliczki otwartej na przestrzeń rynku z miejskim ratuszem. Należy uwzględnić tak

zwanego genius loci, czyli ducha miejsca. Rzeźba, jako dzieło twórczości artystycznej, powinna wzbogacić i uzupełnić otoczenie. W wyborze materiału znaczenie powinny mieć względy estetyczne oraz jego trwałość (odlew z brązu, kamień). Materiały i sposób wykonania powinny harmonizować z rozwiązaniami zastosowanymi na placu rynkowym i w ulicze. Operowanie detalem, rekwizytem, elementami dekoracyjnymi powinno uwzględniać historyczny charakter przedstawianej postaci oraz kontekst kulturowy. Rzeźba przedstawiająca młodego człowieka, a więc jeszcze dziecko, powinna wywoływać pozytywne odczucia – bezpieczeństwo, zadowolenie, radość, ale także ciekawość. Wskazanie sposobu ekspozycji rzeźby – *chłopiec toczący fajerkę* oraz miejsc najatrakcyjniejszych do jej oglądania - pozostawiłbym artyście. Należy przewidzieć możliwość wydobywania walorów kompozycji także po zmroku – iluminacja. Czynnikiem podnoszącym rangę miejsca może stać się wprowadzenie w otoczeniu rzeźby zieleni ulicznej. Zalecaną formułą wyłonienia projektu do realizacji zadania jest postępowanie konkursowe.

Przed przystąpieniem do ustawienia rzeźby – obiektu małej architektury, na wskazanej nieruchomości należy uzyskać pozwolenie Miejskiego Konserwatora Zabytków *na podejmowanie innych działań, które mogłyby prowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu zabytku wpisanego do rejestru*. Natomiast w przypadku, gdy zaplanowane zostaną roboty budowlane, należy uzyskać pozwolenie Miejskiego Konserwatora Zabytków *na prowadzenie robót budowlanych na obszarze wpisanym do rejestru zabytków*. Druki wniosków dostępne są na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej UM w Białymstoku w zakładce *Poradnik interesanta - Miejski Konserwator Zabytków* : http://www.bip.bialystok.pl/urzed_miejski/poradnik_interesanta

Załączniki:

1. Karta adresowa z fot. W. Paszkowskiego z 1955r.
2. Zdjęcie fot. kamienicy przy Rynku Kościuszki 16

a/a

7 ul. PREZYDENTA MIASTA

Dariusz Stankiewicz
MIEJSKI KONSERWATOR ZABYTEKÓW

Miejscowość ..... BIAŁYSTOK .....

Powiat ..... białostocki .....

Nr inw. kłisz.

Województwo ..... białostockie .....

M/3/195/3

Obiekt ..... Rynek Kościuszki .....

Przedmiot zdjęcia .....

Autor ..... W. Paszkowski .....

Data ..... 1955 r. ....

24 x 36

Uwagi .....

